

4.Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Konu Özetleri

4.Ünite : Hz. Muhammed'i Tanıyalım

1.Bölüm : Hz. Muhammed'in Doğduğu Çevre

Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed'in (s.a.v.) doğduğu çevre, Arap Yarımadası'ydı. Yarımadanın en önemli bölgesi Hicaz, bu bölgenin en önemli şehri ise Mekke'ydi. Mekke'yi önemli kılan en temel özellik, eski dönemlerden beri kutsal sayılan Kâbe'nin burada olmasıydı. Arap Yarımadası geniş çöllerle kaplı bir bölge olduğundan burada ziraate elverişli topraklar çok değildi. Bu sebeple Arap Yarımadası'nda tarım fazla gelişmemişti. Arapların bir kısmı çöllerde göçebe yaşıyor, bir kısmı ise şehirlerde yerleşik bir hayat sürüyordu. Göçebeler genellikle hayvancılık yapıyor, şehirlerde yaşayanlar ise daha çok tarım ve ticaretle meşgul oluyorlardı.

Mekke ve çevresinde, yılın belli zamanlarında panayırlar kurulurdu. Panayırlara Arap Yarımadası'nın her tarafından ticaret yapanlar, şairler, hatipler, falcılar gelirdi. Burada şiir yarışmaları yapılır; beğenilip dereceye giren şiirler, Kâbe'nin duvarlarına asılırdı. Araplar arasında hitabet ve şiir sanatı gelişmiş olmasına rağmen okuma yazma bilenlerin sayısı yok denecek kadar azdı.

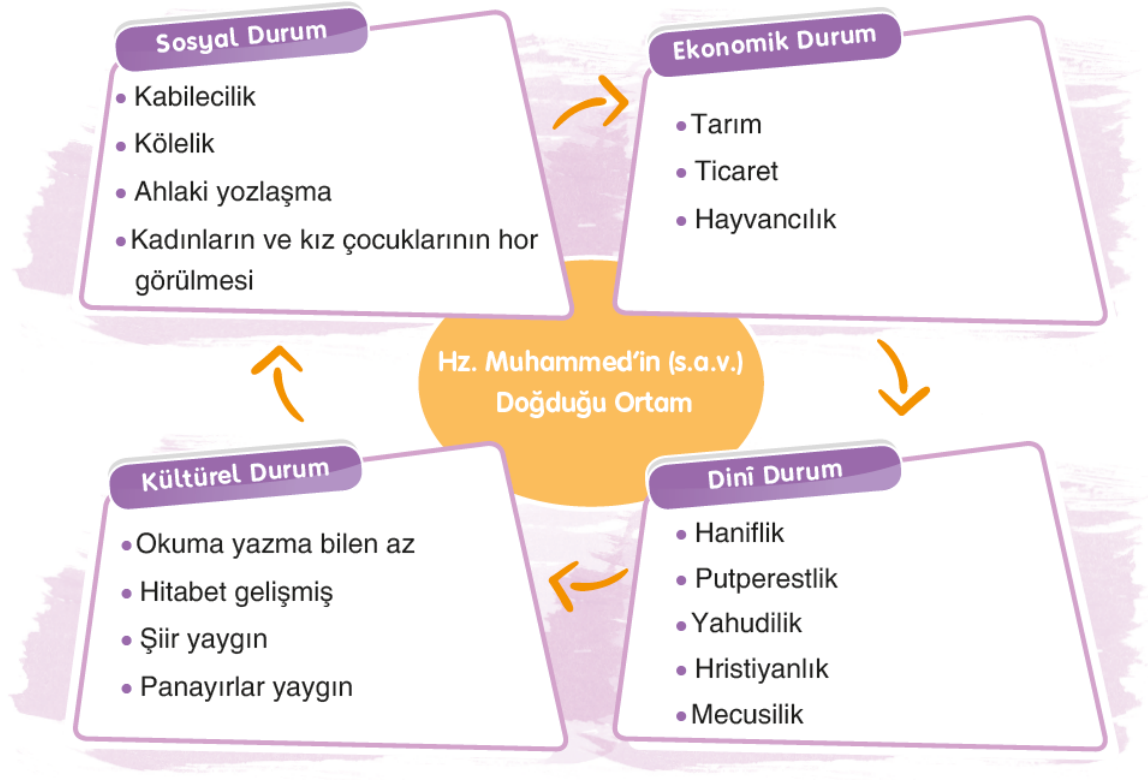
Arap toplumunda insanlar genel olarak hürler ve köleler olmak üzere başlıca iki gruba ayrılmıştı. Bir de bu iki grup arasında mevali denilen bir başka toplumsal sınıf vardı. Hürler her türlü hakka sahipti. Kölelerin ise hiçbir hakkı bulunmuyordu. Köleler pazarlarda alınıp satılıyordu. Cahiliye Dönemi'nde Araplar, kadınlara ve kız çocuklarına fazla değer vermezlerdi. Kadınların miras hakkı yoktu. Bir erkek dilediği kadar kadınla evlenebilirdi. Arap toplumunda bazı kişiler kız çocuklarını uğursuz görüyor ve onları diri diri toprağa gömüyorlardı. İslamiyet öncesinde Araplar arasında adaletsizlik, hırsızlık, yağmacılık, falcılık, içki, kumar gibi kötülükler de yaygındı.

Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed'in (s.a.v.) doğduğu dönemde Araplar arasında en yaygın inanç, putperestlikti. Arapların çoğu kendi elleriyle taş, ağaç, maden vb. şeylerden yaptığı putlara tapıyordu.

Putperest Araplar, yeryüzündeki ilk ibadethane olan Kâbe'nin içini putlarla doldurmuşlardı. Kâbe'deki putların sayısı 360'a ulaşılıyordu. Ayrıca Arapların çoğunun evinde de put vardı.

Mekkeli putperestler, aslında Yüce Allah'ın (c.c.) varlığını kabul ediyorlardı. Ancak putların, kendilerini Allah'a (c.c.) yaklaştıracığına inanıyorlardı. Böylece Allah'ın (c.c.) birliği anlamına gelen tevhit inancından saparak Yüce Yaratıcı'ya ortak koşuyorlardı. Bu sebeple puta tapanlara, "Allah'a ortak koşan" anlamına gelen müşrik de denilmiştir.

Mekke'de, Hz. İbrahim Peygamber'in (a.s.) açıklayıp öğrettiği tevhit inancına sahip kişiler de bulunuyor ve bunlara Hanif deniliyordu. Hanifler putlara tapmıyor, Allah'ın (c.c.) var ve bir olduğuna; eşinin ve benzerinin bulunmadığına inanıyorlardı. Arap Yarımadası'nda puta tapanlar ve Hanifler dışında Musevilik, Hristiyanlık, Mecusilik (ateşe tapıcılık) gibi dinlere mensup olanlar ve gök cisimlerine tapanlar da yaşamaktaydı.

4.Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Konu Özetleri

4.Ünite : Hz. Muhammed'i Tanıyalım

2.Bölüm : Hz. Muhammed'in Ailesi

Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.) soylu, şerefli ve tanınmış bir aileden gelmektedir. Onun soyu, Hz. İbrahim'in (a.s.) büyük oğlu Hz. İsmail'in (a.s.) çocuklarından Adnan'a kadar uzanmaktadır.

Peygamberimizin (s.a.v.) babası, Abdülmuttalip'in oğlu Abdullah; annesi ise Vehb'in kızı Âmine'dir. Babası Abdullah, Kureyş kabilesinin Hâşimoğulları kolundan; annesi Âmine ise yine aynı kabilenin Zühreoğulları kolundandır. Her ikisi de Mekkelidir.

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) babası Abdullah, ticaretle uğraşıyordu. Mekke'nin güzel ahlaklı, iyi huylu, sevilen insanlarından biriydi. Âmine ile evlendikten bir süre sonra Suriye yönüne yaptığı bir ticaret yolculuğundan dönerken Medine'de hastalandı ve genç yaşta vefat etti. Medine'ye defnedilen Abdullah, Hz. Peygamber'in (s.a.v.) doğumundan yaklaşık iki ay kadar önce vefat etmiştir.

Peygamberimizin (s.a.v.) annesi Âmine; Mekke'de sevilen, beğenilen, güzel huylu, iffetli, iyi ahlaklı bir genç kızdı. Âmine, ailesinin onayıyla Abdullah ile evlendi. Bir süre sonra Hz. Muhammed'e (s.a.v.) hamile kalan Âmine, eşi Abdullah'ın vefatıyla sarsıldı. Ancak dünyaya getirdiği çocuğuna, babasızlığını hissettirmemeye çalıştı ve ona her zaman kol kanat gerdi. Evladını sevgi, şefkat ve merhametle büyüttü. Oğlu altı yaşındayken vefat etti.

Peygamberimizin (s.a.v.) aile büyüklerinden biri de dedesi Abdülmuttalip'tir. Abdülmuttalip, Mekke'nin reisiydi. Saygı duyulan, görüşlerine değer verilen bir kişiydi. Abdülmuttalip, doğumundan itibaren torununu çok sevdi, ona yakın ilgi gösterdi. Torunu altı yaşındayken Âmine'nin ölümü üzerine de onun bakımını üstlendi.

Abdülmuttalip torununu çok sever, gittiği yerlere onu da götürürdü. Kimsenin oturmadiğı minderine, torununu oturturdu. Yemeğı getirildiğı zaman da onu yanına alır, bazen de dizine oturtup yemeğın en güzel yerini ona yedirirdi.

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hayatında önemli yeri olan aile büyüklerinden bir diğeri, amcası Ebu Talip'ti. Ebu Talip, Abdülmuttalip'in oğullarından biriydi. Torununa sekiz yaşına kadar bakan Abdülmuttalip, ölmeden önce onu Ebu Talip'e emanet etmişti. Çünkü onun, Hz. Muhammed'e (s.a.v.) kendi evladı gibi bakacağını düşünüyordu.

Ebu Talip yeğenini çok seviyor, onu kendi çocuklarından ayrı tutmuyordu. Onun iyi bir şekilde yetişmesi, anne ve babasının yokluğunu hissetmemesi için elinden gelen çabayı gösteriyordu. Ebu Talip, yeğenine her zaman sahip çıkmış, peygamberliğinden sonra Hz. Muhammed'i (s.a.v.) müşriklere karşı korumuş, Mekke'li putperestlerin ona zarar vermelerine engel olmuştu.

Peygamberimizin (s.a.v.) hayatında, amcalarından Hz. Hamza (r.a.) ve Zübeyir'in de önemli bir yeri vardı. Örneğın Hz. Muhammed (s.a.v.), amcası Zübeyir ile ticaret yolculuğuna

çıkmişti. Ondan ticaretle ilgili bilgiler edinmişti. Hz. Hamza (r.a.) da yeğenini çok severdi. Onun Müslüman olması Peygamberimizi ve Müslümanları çok sevindirmişti. Hz. Hamza (r.a.), Peygamberimize (s.a.v.) her zaman destek olmuş ve onu korumuştur. Mekkeli müşriklerle yapılan Uhud Savaşı'nda şehit olmuştu. Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.), amcası Abbas'a (r.a.) da gerekli sevgi ve saygıyı gösterirdi.

Peygamber Efendimizin (s.a.v.) sütannesinin adı Halime'dir. Halime, eşi Haris ve kızları Şeyma, Peygamberimiz (s.a.v.) evlerinde kaldığı süre boyunca ona sahip çıkmışlar; Efendimize (s.a.v.) sevgi, şefkat ve merhametle muamele etmişlerdir.

4.Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Konu Özetleri

4.Ünite : Hz. Muhammed'i Tanıyalım

3.Bölüm : Hz. Muhammed'in Doğumu, Çocukluk ve Gençlik Yılları

Doğumu ve Çocukluğu

Hiz. Muhammed (s.a.v.), hicri takvime göre Rebiü'l-evvel ayının 12. gecesini, pazartesi günü sabaha karşı doğdu. Bu tarih, miladi olarak 20 Nisan 571'e karşılık gelmektedir. Âmine, doğumdan sonra hemen kayınbabası Abdülmuttalip'e haber göndererek torununun dünyaya geldiğini bildirdi. Abdülmuttalip, torununa Muhammed adını koydu ve onu kucağına alarak Kâbe'ye götürdü, Allah'a (c.c.) şükretti. Muhammed, "Güzel huyları, üstünlük ve meziyetleri çok olan, çok övülen" anlamına gelmektedir. Annesi Âmine de gördüğü bir rüya üzerine oğluna Ahmed adını koydu.

Abdülmuttalip, torununun doğumunun şerefine Mekkelilere ziyafet verdi. Mekkeliler ona, ataları arasında Muhammed adında bir kimse bulunmadığını hatırlatıp torununa bu ismi vermesinin sebebini sordular. Abdülmuttalip de "Onun, gökte ve yerde övülmesini istedim." cevabını verdi.

Mekke, havası çok sıcak olması sebebiyle bebeklerin sağlıklı büyümesine elverişli değildi. Bu sebeple şehirdeki aileler, yeni doğan bebeklerini göçebe kabilelere mensup sütannelere verirlerdi. Böylece çocuklarının, havası temiz olan yerlerde sağlıklı bir şekilde büyümeleri sağlanırdı. Ayrıca şehir dışındaki yerlerde büyüyen çocukların daha düzgün Arapça öğrenmesi mümkün oluyordu. Hiz. Muhammed (s.a.v.), bu geleneğe uygun olarak Halime adında bir sütanneye verildi. Peygamber Efendimiz (s.a.v.), sütannesinin ailesi içinde çok sevildi, onlara mutluluk ve bereket getirdi. Daha önce geçim sıkıntısı yaşayan bu aile, bolluk ve berekete kavuştu. Peygamberimiz (s.a.v.), dört yıl kadar sütannesinin yanında kaldı. Daha sonra Halime, Hiz. Muhammed'i (s.a.v.) Mekke'ye getirerek ailesine teslim etti.

Âmine, Peygamber Efendimiz (s.a.v.) altı yaşındayken oğluyla beraber hem akrabalarını hem de eşi Abdullah'ın mezarını ziyaret etmek amacıyla Medine'ye gitti. Burada bir süre akrabalarının yanında kaldılar. Mekke'ye dönerken yolda Ebva denilen yerde hastalanan Âmine, vefat etti. Sevgili Peygamberimiz Hiz. Muhammed'i (s.a.v.), dadısı Ümmü Eymen Mekke'ye getirerek Abdülmuttalip'e teslim etti. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) sekiz yaşındayken dedesi de vefat etti. Ancak ölmeden önce o da torununu Ebu Talip'e emanet etti.

Gençliği ve Evliliği

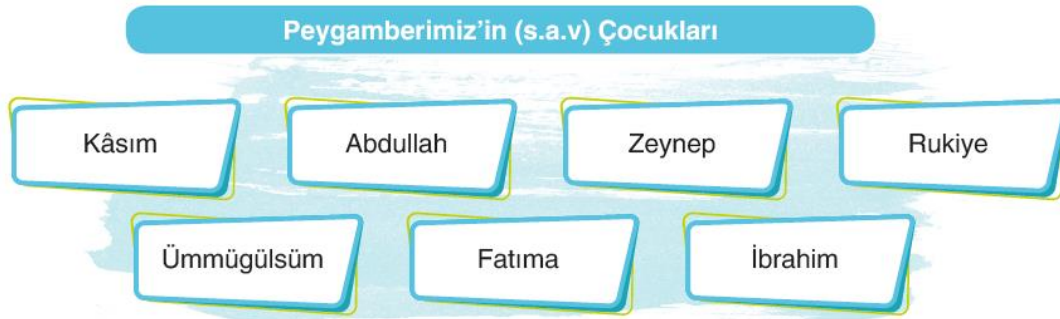
Peygamber Efendimiz Hiz. Muhammed (s.a.v.), hayatının her döneminde olduğu gibi gençliğinde de güzel ahlaklı, iyi huylu bir insan olmuştur. O; daima doğruyu söylemiş, dürüst davranmış, verdiği sözü yerine getirmiş, emanetleri korumuştur. Bu gibi güzel özellikleri sebebiyle Mekkeliler tarafından sevilmiş ve sayılmıştır.

Sevgili Peygamberimiz Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) amcası Ebu Talip ticaretle uğraşıyor, bu amaçla zaman zaman çeşitli yerlere seyahat ediyordu. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) de bazen amcasıyla birlikte yolculuğa çıkıyordu. Böylece hem ticari hayat hakkında bilgi sahibi oluyor hem de değişik bölgeleri ve insanları tanıyordu.

Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) gençliğinde yaşıadığı önemli olaylardan biri, amcalarıyla birlikte Ficar Savaşı'na katılmasıdır. O, bu savaşta geri planda düşmanlardan atılan okları toplamıştır.

İslam'dan önce Mekke'de insanların can ve mal güvenliği yoktu. Gller, zayıfları ve kimsesizleri eziyor; özellikle şehre gelen yabancıların mallarına el koyuyorlardı. Bunun zerine bir grup duyarlı insan bir araya gelerek Mekke'de haksızlıkların önüne geçmek, can ve mal güvenliğini sağlamak, iyilikte dayanışma içinde olmak amacıyla Hılfu'l-Fudl (Erdemliler Antlaşması) adıyla bir topluluk oluşturdular ve aralarında bir antlaşma imzaladılar. Hiz. Peygamber (s.a.v.) de bu topluluğun yeleri arasında yer aldı ve çalışmalarına aktif olarak katıldı. Peygamberliği döneminde söz konusu topluluktan övgüyle bahseden Hiz. Peygamber (s.a.v.), "... İslam'da böyle bir antlaşmaya ağrılısam derhl kabul ederim." buyurmuştur.

Peygamberimiz (s.a.v.), ticaret hayatında güvenilirliği, dürüstlüğü ve başarıyla dikkat çekti. Mekke'nin zengin kadınlarından Hiz. Hatice'nin (r.a.) teklifiyle onun kervanlarını işletti. Daha sonra yirmi beş yaşındayken Hiz. Hatice'yle (r.a.) evlendi. Bu evlilikten Ksim, Abdullah, Zeynep, Rukiye, mmglsm ve Fatıma adında altı çocukları dünyaya geldi. Hiz. Peygamber'in (s.a.v.), Hiz. Hatice'nin (r.a.) vefatından sonra evlendiği Mariye adlı eşinden, İbrahim adında bir oğlu daha dünyaya gelmiştir.

Çocukluk ve Gençlik Yıllarındaki Erdemli Davranışları

Hiz. Muhammed (s.a.v.), doğmadan önce babasını, altı yaşında da annesini kaybetmişti. Annesinin ve babasının ilgisinden, şefkatinden, verecekleri eğitimden yoksun kalmıştı. Ancak o, hayatının her döneminde olduğu gibi hem çocukluğunda hem de gençliğinde ahlaklı ve erdemli bir yaşam sürmüştü. Hiz. Muhammed (s.a.v.), gelecekte peygamber olarak gönderilecek; içinde yaşıadığı toplumu ve tüm insanlığı iyiliklere, güzelliklere, erdemli davranışlara davet edecekti. Böyle bir insanın olumsuz davranışlara ve özelliklere sahip olması düşünülemezdi. Rabbimiz (c.c.), onu bu kutlu göreve en güzel şekilde hazırlayacaktı.

Hiz. Muhammed (s.a.v.), çocukluğundan itibaren her zaman üstün ahlaka sahip bir insandı. O, bütün güzel özellikleri kendisinde toplamıştı. Vefakrdı, sevgi ve sayđıya önem verirdi. Kendisini yetiştiren, üzerinde büyük emekleri olan aile bireylerini çok sever; onlara sayđıda kusur etmezdi. Aile büyüklerini kıracak, üzecek söz ve davranışlardan özenle kaçınırdı. Onlara her zaman iyi davranır, güzel sözler söyleyerek aile büyüklerinin gönlünü almaya çalışırdı.

Sevgili Peygamberimiz Hiz. Muhammed (s.a.v.), Hiz. Ali'nin (r.a.) annesi ve Ebu Talip'in eşi olan Fatıma'ya da hayatı boyunca iyi davranmış, sayđıda kusur etmemişti. Onu sık sık ziyaret etmişti. Fatıma Hanım ldğnde Hiz. Peygamber (s.a.v.), "Annem öldü." ifadesini

kullanmıştı. Cenaze merasiminde bulunanlar, Hz. Peygamber'in (s.a.v.) ona karşı gösterdiği bu hürmet ve alakanın sebebini sormuşlar, Peygamberimiz (s.a.v.) de "Ebu Talip'ten sonra bu kadıncağız kadar bana iyiliği dokunan hiçbir kimse yoktur..." buyurmuştu. Onun lm karşısında üzüntüsünü şöyle belirtmişti: "O benim annemdi... Benim karnımı doyurur, sağımı tarardı."

Hz. Peygamber (s.a.v.) bir gün otururken stannesini ve süt kardeşi geldiler. Hz. Peygamber (s.a.v.) hemen ayağa kalkarak omuzlarına örttüğü şalının bir ucunu sütannesinin altına serdi. Hz. Peygamber (s.a.v.), süt kardeşini de önüne oturttu. Huneyn Savaşından sonra ele geçirilen esirlerin arasında Peygamberimizin (s.a.v.) süt kardeşi şeyma da vardı. Hz. Peygamber (s.a.v.) onu, ailesinin yanına gönderdi. Hz. Peygamber (s.a.v.), dadısı mm Eymen'i (r.a.) de çok sever, ona saygılı davranırdı. Ona, "Sen benim ikinci annem sayılırsın." diyerek iltifat ederdi.

Hz. Muhammed (s.a.v.), hayatının diğer dönemlerinde olduğu gibi çocukluk ve gençlik yıllarında da hiçbir zaman ktlklere yaklaşmadı. Ahlaka aykırı fiillerin işlendiği yerlerden hep uzak durdu. Hz. Muhammed (s.a.v.), kendisine vahiy gelmeden önce Arap Yarımadası'nda yaygın olan Yahudilik, Hristiyanlık ve Mecusilik gibi dinlerden hiçbirine inanmadı. Putlara tapan Mekke'li müşrikler arasında büyümesine ve yaşamasına rağmen putperestliğe de ilgi duymadı, putlara tapmadı. Putlar için kesilen kurbanların etinden yemedi. Müşriklerin detlerinden uzak durdu. Resulullah'ın (s.a.v.) ahlakı Kur'an'dı. Yani Kur'an ahlakından ibaretti. O, şahsı için kimseye kin tutmaz ve intikam almazdı. Ne kötü söz söyler ne de kimseye kötülük ederdi. İnsanlara kaba ve kırıcı davranmazdı.

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) en önemli özelliklerinden biri, adalete önem vermesidir. O, hayatının her döneminde hak ve hukuk konusunda duyarlı davranmıştır. Başkalarının haklarına saygı konusunda çok titizlik göstermiş, hiç kimsenin hakkına el uzatmamıştır. Hz. Muhammed (s.a.v.), kimsenin hakkını yemediği gibi insanların hakkının yenmesine de karşı çıkmıştır.

Peygamberimizin (s.a.v.) gençlik döneminde bir gün bir tüccar, Mekke'ye satılık mal getirmişti. O dönemin ileri gelen kişilerinden biri olan Ebu Cehil, bu malları beğendi ve tüccarın yabancı olmasından yararlanarak malını ucuza satın almak istedi. Tccara, zarar edeceği bir fiyat önerdi. Tüccar bunu kabul etmeyince Ebu Cehil, Mekke'deki ağırlığını ve konumunu kullanıp satıcıyı tehdit ederek onun malını zorla elinden aldı. Çünkü Mekke'deki herkes ondan korkar ve hiç kimse onu karşısına almak istemezdi. Bunu bilen Ebu Cehil, kendinden emin bir şekilde evine gitti. Tüccar şaşırmıştı. Çaresizlik içinde ne yapacağını düşünürken birisi, "Muhammed'e git, o senin hakkını alır." dedi. Tüccar, son are olarak denileni yaptı ve başına gelenleri Hz. Muhammed'e (s.a.v.) anlattı. Bunun zerine Hz. Muhammed (s.a.v.) hemen Ebu Cehil'in evine giderek ona seslendi. Karşısına ıkan Ebu Cehil'i, bu davranışı yüzünden uyardı. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) bu cesur hareketi karşısında ne yapacağını bilemeyen Ebu Cehil, öylece tepkisiz kalakalmıştı. Adamın malının bedelini verdi. Olayı gören ve duyan Mekkeliler çok şaşırmıştı.

Bizler de Sevgili Peygamberimizi (s.a.v.) rnek alalım. Onun gibi güzel ahlaklı, saygılı, iyi geçimli bir insan olalım. Peygamberimiz gibi merhametli, adaletli, iyiliksever, büyüklerine saygılı bir kişi olmak için çaba harcayalım. Kişiye ve topluma zarar veren her türlü kötülükten uzak duralım.

4.Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Konu Özetleri

4.Ünite : Hz. Muhammed'i Tanıyalım

4.Bölüm : Hz. Muhammed'in Mekke ve Medine Yılları

Hiz. Muhammed'in (s.a.v.) yaşadığı dönemde, Mekke ve çevresinde insanların çoğu putlara tapıyordu. İnsanlar; taştan, tahtadan ve yiyecek maddelerinden yaptıkları putları tanrı kabul ediyorlardı. Acıktıkları zaman da yiyecek maddesinden yaptıkları putları yiyorlardı. O dönemde, toplumda putperestlik yanında içki, kumar, haksızlık, tefecilik, kadınların ve kız çocuklarının hor görülmesi gibi kötülükler de yaygındı. İşte Hz. Muhammed (s.a.v.), Arap toplumunda yaşanan bu kötülüklerden büyük rahatsızlık duyuyordu; Mekke toplumunun putlara tapmasının, cahilce tutum ve davranışlarda bulunmasının nasıl düzeleceğini merak ediyordu. Bu sebeple O, 35 yaşından itibaren her yıl ramazan ayında, Nur Dağı'ndaki Hira Mağarası'na gitmeye başladı. Hz. Muhammed (s.a.v.) orada Allah'ın (c.c.) varlığı ve birliği üzerinde düşünüyordu.

610 yılının Ramazan ayında, Hz. Muhammed (s.a.v.) yine Nur Dağı'nda bulunuyordu. Bir gece o, uyku ile uyanıklık arasında olduğu hâlde bir ses duydu. Sesin sahibi ona, "Oku!" diyordu. Hz. Muhammed (s.a.v.) hemen doğruldu ve etrafına baktı. Birden o, karşısında Vahiy Meleği Cebrail'i gördü. Hz. Muhammed (s.a.v.), "Ben okuma bilmem." dedi. Bu konuşma aralarında üç kez tekrar etti. Her defasında, Cebrail (a.s.) Hz. Muhammed'i (s.a.v.) sıkıca kucaklayıp bıraktı. Sonunda Cebrail (a.s.) ona, Alâk suresinin ilk ayetlerini vahyetti. Bu ayetlerde Yüce Allah (c.c.) şöyle buyuruyordu:

"Yaratan Rabb'inin adıyla oku! O, insanı embriyodan yaratmıştır.

Oku! Kalemle (yazmayı) öğreten, insana bilmediğini bildiren Rabb'in, sonsuz kerem sahibidir."

Davet Süreci

Alâk suresinin ilk ayetlerinden sonra bir süre Hz. Muhammed'e (s.a.v.) vahiy gelmedi. Ancak daha sonra vahiy süreci devam etti. Bir gün Hira Mağarası'ndan dönerken Cebrail (a.s.) yine Hz. Muhammed'e (s.a.v.) göründü. Bunun üzerine Hz. Muhammed (s.a.v.) hemen evine gelip yatağına uzandı. Bu sırada Yüce Allah (c.c.) ona, Müddessir suresinin ilk beş ayetini vahyetti. Bu ayetlerde şöyle buyrulmuştur: "Ey örtüsüne bürünen! Kalk ve uyar! Sadece Rabb'inin büyüklüğünü dile getir. Elbiseni tertemiz tut. Her türlü pislikten uzak dur."

Hız. Muhammed (s.a.v.) peygamberlikle görevlendirildikten sonra İslam'a davetini üç yıl gizlice sürdürdü. "(Ey Muhammed!) Sen, sana buyurulanı açıkça duyur, müşriklere aldrış etme!"2 ayetinin inmesiyle birlikte İslam'ı insanlara açıktan anlatmaya başladı. Hız. Muhammed (s.a.v.), insanları Allah'ın (c.c.) varlığına ve birliğine inandırmak için büyük çaba harcadı. Mekkelilere, putlara tapmanın Allah'a (c.c.) şirk (ortak) koşmak olduğunu ve bundan kaçınmaları gerektiğini defalarca anlattı. Özellikle açıktan İslam'a davet süreciyle birlikte Mekke'li müşrikler, Hız. Muhammed'e (s.a.v.) tepki gösterdiler. Müslümanlara baskı ve işkenceler yaptılar. Müslüman olanların sayısının artması onları daha çok öfkelenirdi. Bunun üzerine Mekke'nin ileri gelen inkârcıları, Müslümanlara daha çok baskı uyguladılar. Onları, Müslüman olmaktan vazgeçip tekrar putperest olmaya zorladılar. Fakat inkârcılar ne kadar baskı ve işkence yaparsa yapsın, Müslümanlar yine de dinlerinden vazgeçmedi.

Habeşistan Hicretleri

Hız. Muhammed'in (s.a.v.) peygamber oluşunun üzerinden beş yıl geçmiş, zaman içerisinde Müslüman olanların sayısı artmıştı. Ancak bu süreçte Mekke'li müşrikler Müslümanlara uyguladıkları baskı ve işkenceleri artırdılar. Onlar özellikle zayıf, kimsesiz, kendisini koruyacak akrabası veya kabilesi olmayan kişilere daha çok baskı uyguladılar. Bu baskılar iyice dayanılmaz hâle gelince Peygamberimiz (s.a.v.), 615 yılında bir grup Müslüman'ın Habeşistan'a hicret (göç) etmesine izin verdi. Habeşistan'ın adil, başkalarının inançlarına saygı duyan, Hristiyan bir kralı vardı. Bu sebeple Habeşistan'a giden Müslümanlar, orada rahat etti. Mekke'li müşriklerin baskıları artınca 616 yılında Peygamberimizin (s.a.v.) amcasının oğlu Hız. Cafer (r.a.) başkanlığında, yüz kişiye yakın Müslüman daha Habeşistan'a hicret etmiştir.

Boycot Yılları

Mekke'de İslam dini yayılıyor, Müslüman olanların sayısı yavaş yavaş da olsa gün geçtikçe artıyordu. Yaptıkları baskılara, işkence ve eziyetlere rağmen Müslüman olanların çoğalması, Mekke'li müşrikleri iyice öfkelenirdi. Müşrikler, İslam'ın yayılmasını engellemek için Müslümanlara boykot uyguladılar. Müslümanlarla ilişkilerini kestiler. Müslümanları, Mekke'nin kenar mahallelerinden birine âdeta hapsedtiler. Boykot sürecinde Müslümanlar iyice yoksullaştı. Neredeyse yiyecek ekmek, içecek su bulamaz hâle geldiler. Bu ağır boykot, 616-619 yılları arasında yaklaşık üç yıl sürdü.

Bazı insaflı ve vicdanlı kimselerin çabasıyla 619 yılında Müslümanlara uygulanan boykot sona erdirildi. Ancak bu sıkıntılı olaydan sonra başka üzücü gelişmeler de yaşandı. Hız. Muhammed'in (s.a.v.) amcası Ebu Talip, Müslüman değildi. Ancak o, Müslüman olmamasına rağmen Hız. Peygamber (s.a.v.) insanlara İslam dininin ilkelerini anlatırken ona destek oluyor, yeğenini inkârcılara karşı koruyordu. 620 yılında, yıllarca Peygamberimize (s.a.v.) destek olan amcası Ebu Talip öldü. Onun ölümünden kısa bir süre sonra da Peygamberimizin (s.a.v.) sevgili eşi Hız. Hatice (r.a.) vefat etti. Bu iki güzel insanın öldüğü seneye İslam tarihinde "Hüzün Yılı" denir. Çok sevdiği amcası Ebu Talip'in ölümü ve kendisine yıllardır destek olan eşi Hız. Hatice'nin (r.a.) vefatı, Hız. Muhammed'i (s.a.v.) derin bir üzüntüye sevk etti.

Taif Yolculuğu

Özellikle Ebu Talip'in ölümünden sonra Mekkeliler, Hız. Muhammed'e (s.a.v.) uyguladıkları baskıyı iyice artırdılar. Peygamberimizi (s.a.v.) hem rahat bırakmadılar hem de onun İslam'ı anlatmasını engellediler. İslam'a ve Müslümanlara yönelik baskılar iyice dayanılmaz hâle gelince Hız. Muhammed (s.a.v.), yanına azatlı kölesi Hız. Zeyd'i (r.a.) de alarak Mekke'ye yakın

bir şehir olan Taif'e gitti. Orada güçlü bir kabile olan Sakifliler vardı. Zaten Hz. Peygamber'in (s.a.v.) amacı da hem Sakiflilere İslam'ı anlatmak hem de onlardan, Mekkeli müşriklere karşı kendisini korumalarını istemektir. Peygamberimiz (s.a.v.), onları putlara tapmaktan vazgeçmeye, Allah'a (c.c.) iman etmeye çağırırdı. Ancak Taifliler, Hz. Peygamber'in (s.a.v.) davetini kabul etmediler. Üstelik bununla da yetinmediler. Kölelerini, çocuklarını ve işi gücü olmayan kimseleri kışkırtıp Hz. Muhammed'i (s.a.v.) taşla tuttular. Ona bağırıp çağırdılar, kendisine hakaret ettiler.

Hz. Muhammed (s.a.v.) Taif'e, İslam'ı anlatmak amacıyla ve iyi düşüncelerle gitmişti. Ancak başıboş insanlar kendisini taş yağmuruna tutmuş ve birden etrafını kuşatmıştı. Hz. Zeyd (r.a.) vücudunu Peygamberimize (s.a.v.) siper etmiş ve O'nu taşlardan korumaya çalışmıştı. Hem Peygamberimizin (s.a.v.) hem de Hz. Zeyd'in (r.a.) atılan taşlardan dolayı vücudu kanlar içinde kaldı. Neye uğradığını şaşırان Hz. Muhammed (s.a.v.) hemen bir bahçeye sığındı. Bir süre orada dinlendi. Addas adında bir köle, Peygamberimize (s.a.v.) biraz meyve verdi. Bu kişi, bir süre Peygamberimizle (s.a.v.) konuştuktan sonra Müslüman oldu.¹ Daha sonra da Hz. Muhammed (s.a.v.) Taif'ten ayrılıp Mekke'ye döndü.

İsrâ ve Miraç Olayı

İsrâ kelimesi sözlükte, gece yürüyüşü anlamına gelir. Dinî bir kavram olarak ise İsrâ, Hz. Peygamber'in (s.a.v.) hicretten yaklaşık bir buçuk sene evvel, Miraç Gecesi'nde Kâbe'den alınıp Kudüs'teki Mescid-i Aksâ'ya Allah'ın (c.c.) izniyle götürülmesine denir. Bu konuyla ilgili olarak Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyrulur: "Bir gece, kendisine bazı ayetlerimizi gösterelim diye kulunu Mescid-i Haram'dan, çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksâ'ya götüren Allah, eksikliklerden münezzehtir. O, gerçekten her şeyi işitmekte ve görmektedir."

Miraç kelimesi ise sözlükte; göğe çıkma, çıkılacak ve yükselecek yer vb. anlamlara gelir. Dinî bir kavram olarak da Miraç, Hz. Peygamber'in (s.a.v.) Recep ayının 27. gecesinde, Mekke'den Kudüs'teki Mescid-i Aksâ'ya götürülmesi, oradan da göğe yükseltilerek Allah'ın (c.c.) ayet ve olağanüstü nimetlerinin kendisine gösterilmesi demektir.

İsrâ ve Miraç olayı, Hz. Muhammed'e (s.a.v.) yaşadığı üzüntü ve zorlukları az da olsa unutturdu. Bu olay ortaya çıkınca Mekkeli inkârcılar, Hz. Muhammed'e (s.a.v.) yine inanmadılar. Hatta onunla alay ettiler. Ancak başta Hz. Ebu Bekir (r.a.) olmak üzere bütün Müslümanlar, Hz. Peygamber'in (s.a.v.) yaşadığı ve anlattığı her şeyin doğru olduğuna gönülden inandılar.

Medine'ye Hicret

Taif'ten döndükten sonra Peygamberimiz (s.a.v.), hac ibadeti için başka şehirlerden Mekke'ye gelen yabancılara, İslam'ı anlatmaya ağırlık verdi. Mesela o, 620 yılının hac mevsiminde, Akabe denilen yerde, Medine'den gelen Hazreç kabilesine mensup altı kişiyle görüştü. Onlara İslam'ı anlattı. Bu kişiler de kelime-i şahadet getirip Müslüman oldular. Allah'ın (c.c.) varlığına ve birliğine, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberliğine iman ettiler. Aynı insanlar bir yıl sonra, kendilerine katılan altı kişiyle birlikte toplam on iki kişi olarak Akabe'de yine Hz. Peygamber'le buluştular. Onlar, hep birlikte Müslüman olup Hz. Muhammed'e (s.a.v.) bağlılık yemini ettiler. Kötülüklerden uzak duracaklarına, kimseye iftira atmayacaklarına, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) emirlerine bağlı kalacaklarına dair söz verdiler. Tarihte bu olay, Birinci Akabe Biati olarak adlandırılır.

Birinci Akabe Biatı'na katılan Müslümanlar, Medine'de İslam'ı yaymaya başladılar. Onların gayretli çalışmalarıyla Medine'de birçok kişi Müslüman oldu. Aradan bir yıl geçti. Medineli Müslümanlar, hac mevsiminde yine Mekke'ye geldiler. Önceden kararlaştırıldığı gibi yine Akabe denilen yerde Hz. Peygamber'le (s.a.v.) buluştular. Peygamberimizle (s.a.v.) konuşup görüştüler. Hz. Peygamber (s.a.v.) onlara Kur'an okudu, İslam'ın temel ilkelerini hatırlattı. Bu defa gelenler, ikisi kadın olmak üzere toplam yetmiş beş kişi idiler.

Akabe'de toplanan Medineli Müslümanlar, Hz. Muhammed'i (s.a.v.) can kulağıyla ve dikkatlice dinlediler. Hepsi Müslüman olan bu kişiler, Hz. Peygamber'den (s.a.v.) Medine'ye gelip yerleşmesini istediler. Medineli Müslümanlar; Hz. Peygamber'in (s.a.v.) emirlerine bağlı kalacaklarına, onu her türlü zorluğa karşı kendi çocuklarını ve kadınlarını korudukları gibi koruyacaklarına, İslam'ın ilkelerine uyacaklarına dair yemin ettiler. 622 yılında gerçekleşen bu olay, İslam tarihinde İkinci Akabe Biatı olarak adlandırılır.

Müslümanlara yönelik baskı ve eziyetler iyice artınca Peygamberimiz (s.a.v.), Müslümanların Medine'ye hicret etmelerine izin verdi. Bunun üzerine Müslümanların büyük bölümü gizlilik içerisinde, gruplar hâlinde Medine'ye hicret etti. Hz. Ömer (r.a.) gibi bazı kişiler ise açıkça ilan ederek Medine'ye gitti. Bu sırada Hz. Muhammed (s.a.v.) de hicret için hazırlıklara başladı. Kendisinde bulunan, Mekkelilere ait değerli emanetleri amcasının oğlu Hz. Ali'ye (r.a.) bıraktı. Ondan, bu emanetleri sahiplerine ulaştırmasını istedi. Hz. Peygamber (s.a.v.), Hz. Ali'ye (r.a.) kendi yatağında uyumasını söyleyerek kimseye görünmeden evden çıktı. Bu sırada bazı kişiler, dışarı çıktığında kendisini öldürmek için Hz. Muhammed'in (s.a.v.) evini kuşatmıştı. Peygamberimiz (s.a.v.), Allah'a sığınıp dua ederek gecenin karanlığında evinden çıktı; birlikte hicret edeceği Hz. Ebu Bekir'in (r.a.) evine gitti. Peygamberimizi (s.a.v.) öldürmek için bekleyen Mekke'li müşrikler, sabah onun evine girdiler. Ancak Hz. Peygamber'in (s.a.v.) yatağında Hz. Ali'yi (r.a.) görünce çok şaşırdılar. Daha sonra da Hz. Peygamber'i yakalamak için çalışma başlattılar.

Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.) ve Hz. Ebu Bekir (r.a.), Mekkelilerin kendilerini takip edeceğini biliyorlardı. Bu sebeple onlar, önce Medine yoluna ters yönde olan Sevr Mağarası'na gittiler. Orada birkaç gün saklandılar. Ortalık sakinleşince de Sevr Mağarası'ndan ayrılıp Medine'ye doğru yola çıktılar. Onlar, bir süre sonra Kuba denilen yere ulaştılar. Peygamberimiz (s.a.v.), Kuba'da birkaç gün konakladı, orada bir de mescit yaptırdı. İslam tarihinde yapılan bu ilk mescit, Kuba Mescidi olarak bilinir. Hicret yolcuları, Medine yolu üzerindeki Ranuna'da ilk Cuma namazını kıldılar. Daha sonra yola devam edip Medine'ye ulaştılar. Medineli Müslümanlar, Peygamberimizi (s.a.v.) büyük bir sevinçle karşıladılar. 622 yılının Eylül ayında gerçekleşen bu olaya **Hicret** denir.

Medine Dönemi

Hicret'le birlikte Mekke Dönemi sona erdi, Medine Dönemi başladı. Peygamberimiz (s.a.v.), Medine'de İslam toplumunu oluşturmak için sistemli çalışmalar yaptı. Onun bu amaçla yaptığı çalışmaları öğrenelim.

İslam Toplumunun Oluşması İçin Yaptığı Çalışmalar

Peygamberimiz (s.a.v.), Medine'de İslam toplumunu oluşturma yolundaki ilk adımı, burada bir mescit yaptırarak atmıştır. Mescid-i Nebi adı verilen bu mescidin yapımında Peygamberimiz (s.a.v.) de dâhil olmak üzere hemen hemen bütün Müslümanlar çalışmıştır.

Peygamberimiz (s.a.v.), Mescid-i Nebi'nin bitişiğine Suffe adı verilen bir bölüm yaptırdı. Burada kimsesiz Müslümanlar barınıyor ve ilim öğreniyorlardı. Mekke'den Medine'ye göç eden Müslümanlara muhacir; onlara destek olan, her türlü yardımı yapan Medineli Müslümanlara ise ensar denir. Mekke'den Medine'ye gelen Müslümanlar, sahip oldukları pek çok şeyi geride bırakmışlardı. Bu sebeple onlardan pek çoğu, Medine'de fakir sayılırdı. Bunun üzerine Peygamberimiz (s.a.v.), Mekke'den hicret eden her bir Müslüman'la Medineli bir Müslüman'ı kardeş ilan etti. Böylece Medineli Müslümanlar (ensar), kendi şehirlerine hicret eden Müslümanlarla (muhacir) sahip oldukları şeyleri paylaştılar. Koyunlarına, develerine, bahçelerine ve hatta evlerine öz kardeşleri gibi onları da ortak ettiler. Bu olay, Medine'de İslam toplumunun oluşmasına; Müslümanlar arasında kardeşlik, birlik ve dayanışma duygularının güçlenmesine katkı sağladı.

Medine'de Evs ve Hazreç adında iki büyük Arap kabilesi vardı. Bu iki kabile arasında, nedeni çok eskilere dayanan bir düşmanlık ve rekabet söz konusuydu. Hz. Muhammed (s.a.v.), bu iki kabilenin arasındaki düşmanlığa son verdi ve onları barıştırdı.

Hz. Peygamber (s.a.v.), Medine'de barış ve huzur ortamını sağlamak için Yahudilerle de bir anlaşma yapmıştır. Bu anlaşmayla Müslümanların ve Yahudilerin birbirlerine zarar vermemesi, din ve inançlarında özgür olması kayıt altına alınmıştır. Medine'ye bir saldırı gerçekleştiğinde şehrin her iki toplumsal grup tarafından savunulması öngörülmüştür. Bu anlaşmaya **Medine Sözleşmesi** denilmiştir.

Mekkeli müşriklerle Müslümanlar arasında 624, 625 ve 627 yıllarında Bedir, Uhud ve Hendek savaşları meydana gelmiştir. Bu savaşlarda Medine'ye saldıran müşriklerin İslam'ı yok etme çabaları başarısızlıkla sonuçlanmış, yüce dinimiz günden güne yayılmaya devam etmiştir.

Hudeybiye Antlaşması ve Mekke'nin Fethi

628 yılında Peygamberimiz (s.a.v.), sahabileriyle birlikte Kâbe'yi ziyaret etmek için Mekke'ye doğru yola çıkmış ancak müşrikler, onların şehre girmesine izin vermemiştir. Bunun üzerine **Hudeybiye Antlaşması** imzalanmıştır. Antlaşmada, Müslümanların Kâbe'yi bu yıl değil, gelecek yıl ziyaret etmesi öngörülmüştür. Yine bu antlaşmaya göre Mekke'den biri Medine'ye sığınırsa Mekkelilere iade edilecekti. Ancak Medineli biri, Mekke'ye sığınması durumunda geri verilmeyecekti. Antlaşma on yıl geçerli olacaktı.

Hudeybiye Antlaşması'ndan iki yıl kadar sonra müşrikler antlaşmayı bozdular. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz (s.a.v.), 630 yılında büyük bir orduyla Mekke'ye doğru hareket etti. Ciddi bir çatışma olmadan ve önemli bir direnişle karşılaşmadan Mekke fethedildi. Kâbe putlardan temizlendi.

Veda Haccı ve Veda Hutbesi

Mekke'nin fethinden sonra Peygamberimiz (s.a.v.) Medine'ye döndü. 632 yılında, hac görevini yerine getireceğini Müslümanlara bildirdi. Bunun üzerine Allah Resulü (s.a.v.) ile hac yapmak isteyen binlerce Müslüman, Mekke'ye doğru yola çıktı. Hz. Peygamber (s.a.v.), Mekke'ye ulaşp burada hac ibadetini yaptı. Onun yaptığı bu hacca, Veda Haccı denir. Peygamberimiz (s.a.v.), Veda Haccı sırasında Arafat'ta toplanan yüz bin kadar Müslüman'a bir konuşma yaptı ve onlarla vedalaştı. Onun bu konuşması, Veda Hutbesi olarak adlandırıldı.

Peygamberimizin (s.a.v.), Veda Hutbesi'nde Müslümanlara yaptığı belli başlı uyarılar şunlardır:

- Bütün insanlar aynı atadan türemiştir ve eşittir. Üstünlük ancak takvadır.
- İnsanların canları, malları, namusları kutsaldır; bunlara dokunulamaz.
- Kadınların hakları gözetilmeli, onlara iyi davranılmalıdır.
- Kan davaları yasaktır.
- Faiz ve tefecilik gibi haksız kazanç yolları yasaklanmıştır.
- Bütün Müslümanlar kardeştir.
- Hiç kimse, bir başkasına zulmetmemelidir.

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Vefatı

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.), Veda Haccı'nı yaptıktan sonra Mekke'den ayrılıp Medine'ye döndü. Kısa bir süre sonra da hastalandı. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.), 8 Haziran 632 tarihinde, Medine'de vefat etti. Vefat ettiği yer olan eşinin odasına defnedildi. Onun kabrinin bulunduğu yere, Ravza-i Mutahhara adı verilir. Ravza-i Mutahhara, Hz. Peygamber'in (s.a.v.), Mescid-i Nebi'deki kabri ile minberi arasında kalan ve "tertemiz bahçe" anlamına gelen bölümdür. Hacca ve umreye giden Müslümanlar, Mekke'nin yanı sıra Medine'ye de gitmekte, burada Sevgili Peygamberimizin (s.a.v.) mescidini ve mezarını ziyaret etmektedirler.

4.Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Konu Özetleri

4.Ünite : Hz. Muhammed'i Tanıyalım

5.Bölüm : Salli ve Barik Duaları ve Anlamları

Salli ve Barik dualarına salavat duaları da denir. Bu dualarda, Hz. Peygamber'le (s.a.v.) birlikte onun aile fertlerine de dua edilir. İslam kültüründe Hz. Peygamber'in (s.a.v.) aile fertlerini ifade etmek için genel olarak ehl-i beyt kavramı kullanılır.

Salli ve Barik duaları başta namazların kade-i âhire (son oturuş) bölümleri olmak üzere gün içerisinde çeşitli vesilelerle birçok kez okunur. Peygamberimize (s.a.v.) salavat getirmek, onun aile fertlerine dua etmek isteyen bir Müslüman'ın bu duaları okuması güzel bir davranış olur. Ayrıca bizler Salli ve Barik dualarını okuyarak sevap da kazanırız. Çünkü inancımıza göre Allah'a (c.c.) dua etmek, bizlere sevap kazandıran güzel bir davranıştır.

SALLİ DUASI

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ ﴿١﴾ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى اِبْرَاهِيْمَ
وَعَلَى آلِ اِبْرَاهِيْمَ ﴿٢﴾ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ﴿٣﴾

BARİK DUASI

اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ ﴿١﴾ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى
اِبْرَاهِيْمَ وَعَلَى آلِ اِبْرَاهِيْمَ ﴿٢﴾ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ﴿٣﴾

Okunuşu

- Allâhümme sallî alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kemâ salleyte alâ İbrâhîme ve alâ âli İbrâhîm. • İnneke hamîdün mecîd.
- Allâhümme barik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kemâ bârekte alâ İbrâhîme ve alâ âli İbrâhîm. • İnneke hamîdün mecîd.

Anlamı

- Allah'ım! İbrahim Peygamber'e ve ailesine merhamet ettiğin gibi Hz. Muhammed'e ve aile fertlerine de merhamet et. • Şüphesiz ki sen, şanı yüce olan ve övülmeye layık olansın.
- Allah'ım! İbrahim Peygamber'i ve ailesini mübarek kıldığın gibi Hz. Muhammed'i ve aile fertlerini de mübarek kıl.
- Şüphesiz ki sen, şanı yüce olan ve övülmeye layık olansın.